

Un Novo "Abrazo de Vergara"

Delcagora, nos meos demócratas republicáns, coñecíase de boa fé que unha monarquía constitucional poría ser un paso — un paso cando máis — á volta á normalización das garantías individuais e colectivas e, con elo, cecáis, a posibilidade dun inicio na acción aprol das liberdades nacionais de Galiza, Cataluña i Euzkadi.

Todo isto, conveñíamolo, pousaba no fracaso catastrófico económico e social a que levou a Hespaña o falanxismo do cal, unha monarquía liberal suporía cecáis, unha saída, un mal menor que algúns seitores acitaban en previsión de futuro cara ó reencontro sen derramamento de sangue da Terceira República, esta vegada federal — non federable — linpa de erros e cerrilismos centralistas e, no orde económico-social, unha avanzada lexislación dacordo ós tempos e as necesidades nacionais dos povos peninsulares.

Así as cousas, a monarquía, ó parecer, é un feito, mais non a monarquía liberal que se esperaba que serviría de ponte ós vieiros de liberdade e democracia. O que está a se xestar é unha funesta e retrógrada monarquía absolutista incompatible cos tempos modernos mais que está a xurdir tétrica e feudal pra apuntalar a Hespaña Negra restaurada polo falanxismo nun novo "Abrazo de Vergara" antre os dous bandos monárquicos en pugna e, que representan hoxe a máis moura reacción internacional.

Non nos enganemos: Hespaña, como onte o foi co feixismo internacional o é hoxe no campo da máis moura reacción monárquico-cretical dirixido dende Roma o colexo da reacción internacional fronte on mundo novo de conquistas sociais e de reivindicacións nacionais. I este fenómeno repetido, que ven sendo unha constante histórica que fai de Hespaña campo abonado pra reacción máis ultramontana, débese ó seu fracaso como NACION, como ESTADO UNITARIO, verdugo e carceiro das Hespañans. Daí a falta de ideas nacionais que fagan da "nación" hespañola un grande país. Daí esa frustración en permanenza ó longo da Historia. Fracasou a monarquía absolutista imperial dos Habsburgos; fracasou a monarquía dos Borbóns; fracasou o falanxismo e, por qué no decirlo? en grande parte, tamén, a República do 31, polo mal de morte conxénito xestado e malparido pola funesta Isabel I, herdado ó traveso da Historia até hoxe: o tangraño da UNIDADE HESPAÑOLA baixo o molde rípidio da cultura, o dereito e a lei da imperial Castela que coutou bárbara e cerrilista a groriosa tradición das Hespañans afinada na cultura e liberdade nacional dos povos peninsulares, Portugal inclusive.

14 DE ABRIL

Con esperanzas renovadas celebramos os galegos este aniversario de proclamación da República. O 14 de Abril de 1931 significaba o triunfo do sentimento liberal sobre o espírito retrógrado do centralismo hespañol, e por eso Galiza enteira sumou entusiasmo á o seu aporte a aquela victoria e vibrou intensamente diante as perspectivas que se abrían para as angueiras do noso povo. Ese sentimento liberal, esa insobornable valoración do home que acoccha na mesma raíz das xentes galegas, esperaban atopar na República o vieiro que permitía realizar os nosos ideais nacionais, nun senso de armonía e tolerancia. E así púxose a traballar con entusiasmo na preparación das etapas previas para a recuperación das nosas liberdades nacionais. As asembleas populares sucedíanse sin interrupción, discutíanse os problemas, redactábanse os anteproxectos do Estatuto que nos devolvera a liberdade roubada polo centralismo... Non importa que coa intervención estranxeira o falanxismo impuxera o seu réxime

tiránico, sanguinario e criminal. A triste realidade está demostrando nidiamente que o seu triunfo e soio un episodio, unha dificultade no camiño que inexorablemente deberá percorrer Galiza. A descomposición actual do réxime falanxista mostra a súa febleza e lembrano, unha verdade xa denantes sabida. Os réximes fundamentados na violencia, na rapiña, no odio e na negación do home, son réximes de pasar, que nunca afincan nun povo. Deixan tras de si un ronsel de sangue e mártires pero terminan espertando no home un mais grande amor a súa liberdade creadora. Por elo, neste novo 14 de Abril, Galiza ve renovada a súa fe no futuro dos seus destinos e diante da evidente descomposición do réxime falanxista proclama o seu dereito a estructure a súa vida de acordo as nosas características nacionais e aos nosos problemas económicos, nun ambiente de confraternidade dos demais povos ibéricos, pero sin supeditar endexamáis os nosos dereitos e deberes a intereses alieos.

A NOSA TERRA

Año XLI

BUENOS AIRES, ABRIL DE 1958

Núm. 501

Curros Enriquez

Para referirse ó gran poeta non é mester agardar a chegada das súas datas. Curros é unha das matricas da poética galega de xerarquía universal. É o derradeiro precursor do noso movemento político e social que leva en si o futuro da nosa existencia como povo ceibe. Polo tanto, ponto de referencia ó cal teñen de recurrir a cotío o mesmo os intelectuais que os loitadores políticos. Ele abrangueu as dúas tarefas. Foi un poeta hipersensible, nunha época de inconcienzencia colectiva, deborcado ós problemas esenciaes do seu país sometido, o que constitúe un outo exemplo de saquefizo para aqueles intelectuais que o pospoñen ó relume de creacións meramente literarias ou artísticas. Curros, nado no nro país máis venturoso, onde a liberdade, a xustiza e a dignidade non foran necesidades tan premiosas, sin dúbida houbera acabado, con tempo e vagar, outas intimidades. Pulos e azas posúa dabondo. Fillo dun país carente de liberdade, preferiu a poesía como arma de combate, de loita e de revalorización para conquistar. Denantes que poeta sentiuse home e galego. Así trocouse en heraldo de todo un povo asoballado. Emporiso o seu saquefizo e o seu menaxe de liberdade, dignidade humana, nos emoveitan e nos doen no fondo da l-alma, i erguémoslos como bandeira e fito.

Curros foi un home da súa época (que a trascende), sometido as realidades doorous do seu povo. Democrata de pureza acrisolada e poeta civil, resulta ser o derradeiro coletazo do noso romantismo serodio. Após dele chegan Cabanillas e Noriega Varela. O primeiro, sobor de todo, abre o que podemos chamar en Galiza o modernismo. Aparés unha nova sensibilidade i estética, pro inda non tan allea a súa predecesora. É mester que a poesía se subxetivice aínda máis, ó noso ver, infruída polas descubertas do psicoanálise, gañe en imáxes e metáforas rutilantes até oargnos, para que a poesía de Curros deixe de gostar pleamente e fique soio a aureola da súa rebeldía cívica. Mais os gustos pasan e o verdadei-

ro poeta permanece imperturbabel ós seus embates caprichosos. Curros resulta inconmovibel. Quenes o frecuentamos a miúdo, sabemos do seu poder máxico. E a derradeira crítica acaba de reafirmalo no seu pedestal augusto de outo creador, ricacho de betas, de precursor e visionario da nosa caste. Nos días tráxicos que vive Galiza a súa obra e a súa figura prócer medran, axiñáanse, e un pouco desvalidos confesamos sentir a necesidade da súa presenza e do seu impracabel anatema.

A triloxía groriosa do século pasado enceta tres dimensións vitais do espírito galego de fondas consecuencias nas xeracións posteriores. Rosalía, na súa eispresión máis outa, crea por vocación a poesía metafísica da saudade, cecáis a beta fundamental do noso ser. O senlleiro Pondal, afon-

da nas esenzas céltigas na procura do noso cerne. Curros, temperalmente, erguese inteiro nunha poesía da liberdade, vaor sustancial do home, que configura ós povos creadores de cultura e civilización. Ele ensinanos, devóitanos ós galegos após dun século de esquecemento, a paixón pola liberdade, porque sabe que a personalidade do seu povo soamente terá realización plea ó traveso da liberdade.

Velaí, en síntese, sinxelamente, o supremo do seu menaxe político, erguido heróicamente nunha sociedade de ilotas i envilecida; seca nas súas raíces creadoras por un centralismo absurdo de caste e privilexio; esterilizada por un catolicismo "sulgeneris", ultramontano, troglodita, tan alleo ó espírito de convivencia da nosa terra. Pro, ós 50 anos do seu pasamento a inmortalidade, contra vento e marca, pensa-

O Galeguismo Forza Evanzelizador

Non é un segredo pra ningún, que a colectividade galega de Bús Aires exerce unha influencia decisiva na vida económica, política, cultural, etc., do noso país. O sintonizado sentimento patriótico, o axetado e realista enfoque político, máis que a forza económica, cumpren en lle dar gravitación trascendente e histórica as labours dos galegos emigrados, os que a pesares da distancia xeográfica que os alonxa dos nativos eidos, viven de cote acarán de canto con Galiza teña atinxencia; así pois non é eistrano que a mesma eistructura funcional da emigración galega, sexa en certo xeito no aspecto sociotario, semellante a dunha pequena Galiza aituando ceibe das cadeas que agrilloan a Galiza pensuar. Eiquí temos entidades representativas das catro provincias galegas, de moitos partidos xudiciaes, axuntamentos e parroquias; todo elo como e tóxico, e lle compre a toda comunidade que aitu en liberdade, matizado polas distintas corren-

tes de opinión nas que os povos teiman enroitar seus anhelos encol de ouxetivos de ben común.

E neste senso, onde a Irmandade Galega aituando enchendo unha honrosa e patriótica misión evanzelizadora da función colectiva da nosa emigración; non coa teima de se constituir en xuecos ou fiscales dos labores de ninguén, senón porque ten a obriga de cumprir un sagro e irrenunciabel deber: o de lle dar os nosos paisanos, con fraterno sentimento de irmáns, o noso consello i o noso exemplo; pra que todos por igual sexamos dignos fillos da mesma nai, a nai Galiza fermosa i escravizada, que ten mester de que todos loitemos con firme patriotismo polos seus dereitos e as suas liberdades.

O galeguismo non é un partido político dado a espallar e defender unha filosofía ou doutrina política determinada; o galeguismo e o partido da patria galega, ouxetivos suvremos das nosas arelas e inquedanzas. Pra nós son dignas de respecto e apoio, todolos credos políticos, relixiosos ou filozóficos; con tal de que sexan esencialmente democráticos e aituén a prol do progreso, da cultura e das liberdades de Galiza.

Aspiramos e loitamos porque a nosa Terra sexa o fogar común dun povo que ten de vivir en réxime, onde a cultura, o benestar e a tolerancia mutua, sexan suas características máis acusadas. Aspiramos e loitamos porque o povo galego comprenda a xusticia e razón das nosas doutrinas, que non son nosas, senón as suas, as de todos. Non nos moven cativos vezos de vaidade, de proveito persoal nin anxeos de reitoría e afáns de goberno. Un soio móvil e comenzo e fin das nosas arelas, Galiza. Dahí o presixio e creto colectivo da institución devanceira do galeguismo; dahí tamén a forza crecente desbordante do noso movemento. Pouco importa pois que aínda queden algúns

Moimento a Castelao

A Comisión pro moimento a Castelao, encabezada polo Centro Galego, i-enleirada polas máis importantes entidades da colectividade, entrou nunha fase de funcionamento activo, o que promete arribar ó logro de que se faga realidade o xeral anxeo colectivo cal é o de que o gran patriota galego teña axetado moimento.

A devandita Comisión da que forma parte a Irmandade Galega, representada polos irmáns Rodolfo Pradá e Manoel Ucha; puxo en poder das entidades que a compoñen os bonos polos que se ten de financiar tan patriótica obra.

A Irmandade Galega, coscente do seu deber perante as figuras que simbolizan o sentimento de fidelidade e amor a patria; das que Castelao é a máxima eispresión; xa lle xou entrega do día i euro \$ 25.000 que importa a primeira remesa dos bonos retirados, habendo acordado retirar outra remesa pola mesma cantidade de \$ 25.000 que fican o dispor dos irmandiños, e de todolos galegos que queiran axudar a iste honroso e meritório homenaxe.

mento e acción do movemento ceibador da nosa nacionalidade, de incólume e secular.

B. S.

CARRAL

Abonda con unha verba: Carral. Toda ela, curta, rexa, ten un fondo sinificado. E o nome dun povo perto da Coruña onde se ergue un moimento sinxelo que tamén ten un fondo sinificado. O moimento é un cruceiro no que se lé: Aos Mártires da Liberdade. Foi erguido pola Liga Galega de Coruña en 1904 como homaxe ao heróis da Revolución Galega de 1846, afusilados alí o 26 de abril.

A Revolución de 1846 respondía a un plan xeral de toda a Península para erguerse contra a tiranía de Narváez, mas na nosa Terra acadou contornos diferentes pois ao intervir nela o estudantado de Compostela convertíuse en unha Revolución Galega. Foi o berro primeiro que anunciaba que a Patria Galega asoballada durante séculos espertara e que estaba disposta a loitar pola súa existencia e pola súa liberdade.

Podemos aplicar tamén aos 12 mártires de Carral a frase que Castelao adicara a nosos miles de mártires na loita contra o feixismo: Non enterran cadavres, enterran semente. Os vagos soños de soerguemento do vello Reino de Galiza en 1846 convertíronse na firme vontade de establecer o Estado Galego. Hoxe máis do que nunca a historia demostra que os mártires da liberdade galega non son cadavres senón semente.

(Pasa Pax 2)

revoldaina

EMIGRACION. Paso primeiro: Fai un tempo, o xeneralísimo Franco pronunciou un discurso na cidade da Cruña, que deixou pampas os paisanos de María Pita.

O Caudillísimo das Hespañas, pódese en pontas de pes lreguendo opapo dixo que Galiza estaba ben así, —patacas e peixe— Ren de industrializarse, para que? Galiza debe seguir emigrando portadora para América do xenio da raza...

EMIGRACION. Paso segundo: No territorio galego estase a aplicar unha aitiva política de saltos de auga. Millones de kw. comenzaron a xudirem das suas fervenzas e, o país galego via con outimismo como acaron desta tremenda forza hidroelétrica, aparecerían industrias que cortarían os camiños da emigración. Mais quen o pensara: a forza xurde e os Kw. multiplícanse por millóns emigrantes cara á meseta polos metálicos aramos. Desta ilusión galega sostida nos Kw. sofícou a paisaxe un tanto modificada...

EMIGRACION. Paso terceiro: Eureka no país galego, en terras de Lugo apareceron unhas fabulosas minas de ferro, tan estraordinariamente ricas que os técnicos as estiman como as máis importantes de Europa tanto polos reservas acumuladas como pola calidade.

O país galego, naturalmente, sinteuse reconfortado: acaron dos xacementos do preciado mineral xurdirían axiña outos fornos e con elo unha potente industria siderúrxica que cortarían dunha vegada por sempre esa emigración. Mais quen o pensara: o mineral emigra en bruto polos portos de Vigo e da Cruña camiño de Inglaterra e de Alemaña...

EMIGRACION. Paso cuarto: Na cidade da Cruña as autoridades inauguraron con moito rebumbio a "Escola do emigrante". Bateuse o parche a máis e millor, houbo estouro de foguetes de sete estalos e discursos con brindis patrióticos a la española: Esta douta casa, máis que escola de emigrantes, é academia civil de soldados de paz e de traballo que a xenerosa Hespaña guía cara ás ricas terras de América, suas fillas. Cada soldado emigrante será doadamente fornecido nos deberes e obrigas do bon súbdito hespañol: defender con carraxe a sagra unidade da patria; non descoidar a práctica dos exercicios espíritosos co Altísimo, que tan grande fixo a Hespaña, obediencia, honradez e contraición no traballo e humildade cristián son istas as coutas virtudes que adavian o invencíbel xenio da Hespaña heróica dos Reis Católicos, Felipe II, Alfonso III e o Xeralísimo Franco, Caudillo de Hespaña pola gracia de Deus... e dos mouros...

PARES QUE. Desta volta a monarquía en Hespaña vai en serio, como que xa coasi e un feito.

Don Xohan, o fillo de Alfonso XIII aveuse a un entendimento político cos carlistas; e que neste gaspacho monárquico —carlista— clerical, "Opus Dei", a sua santidade o Papa das Romas ten moito que ver... E o xeralísimo? O xeralísimo é o que vai a mexer o fedorento gaspacho...

VAI POR DEUS. Quer decir que nestes tempos que corren da xeira atómica, da conquista dos espaciaos sideraes, cando xa andan a remataren solares na lua, diante dunha Europa recuperada, rexoubante de creacións económicas e certíficas, a Hespaña esa pobre Hespaña "desfacedora de entuertos" está totalmente coberta por unha abafante néboa de incienso e o mouro a agachado runxe de sotanas e debullar de rosarios. O bispo de Málaga, monseñor Herrera, lísease ligairo a Madrid, a facerese cárrego do monárquico xornal "YA". E a Hespaña negra, a Hespaña moura coa República, rexurdida con Franco dunha montana de mártires e rexoubante coa monarquía absoluta de fondas e mouras esenciais feudaes, a chegar.

E AGORA a nota cómica: Na Federación de Sociedades Gallegas, esta pobre Federación que dende fai uns anos a esta parte anda co espírito entangarafiado, suceden as cousas máis paveras.

Nas asambleas xeráes realizadas no decorrer do marzal p.pdo., estando en uso da verba — en galego — o delegado por Buxán Cándido Alfonso González, saculle ó paso delegado por Porriño, un tal Domínguez — arxentino de nascimento e condición, que non coñece ó Porriño e menos aínda a Galiza —

Concurso Literario en Homaxe a Curros

Coa xerarquia que compre á esgrevia figura do baril poeta galego Curros Enriquez, e o outo senso patriótico que caracteriza ó Centro Ourenseño do Bos Aires, onde todo ideal e anexo da patria galega atopa garimosa resoancia, háchase esta entidade, adicada a lembrar a memoria do noso poeta, co gallo de se cumprir o cincuenta cabodano do seu pasamento.

Pra elo, amais dun gran aito central a levar a cabo no próximo mes de Xullo nun importante teatro desta cidade, tense orgaizado un gran concurso literario, que tera de abranquer os seguintes temas e os premios correspondentes:

- 1º Premio de \$ 3.000 m/n.: POEMA: en idioma galego elisitando a Curros Enriquez.
 - 2º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma galego sobor de "Curros Enriquez patriota galego".
 - 3º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma galego sobor de "C. Enriquez poeta".
 - 4º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma galego sobor de "O Divino Sainete de Curros Enriquez".
 - 5º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma galego sobor de "A Virxe do Cristal Curros Enriquez".
 - 6º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma galego sobor de "Curros Enriquez xornalista".
 - 7º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma portugués sobor de "Curros Enriquez figura do mundo Galaico-portugués".
 - 8º Premio de \$ 2.000 m/n.: ENSAIO: en idioma castelán sobor de "Curros Enriquez por escritor non galego".
 - 9º Premio de \$ 1.000 m/n.: ARTIGO: en idioma galego sobor de perscalidade de Curros Enriquez, publicado en xornal ou revista entre o 1º de Xaneiro e o 31 de Nadal de 1958.
 - 10º Premio de \$ 1.000 m/n.: ARTIGO: en idioma portugués, sobor da personalidade de Curros Enriquez, publicado en revista ou xornal entre o 1º de Xaneiro e o 31 de Nadal de 1958.
 - 11º Premio de \$ 1.000 m/n.: ARTIGO: en idioma castelán, sobor da personalidade de Curros Enriquez, publicado en xornal ou revista, entre o 1º de Xaneiro e o 31 de Nadal de 1958.
 - 12º Premio de \$ 1.000 m/n.: GLOSA: en idioma galego sobor de Curros Enriquez, pra ser leída na audición radial e istension máisima unha páxina tamaño oficio, a dobre espacio, escrita a máquina. Estes premios, son acordados polas distintas entidades da nosa colectividade, que honran diste xeito a lembranza imprecadeira do noso poeta.
- As bases e demais detalles diste intresante concurso, poden solicitarse na Segredaría do Centro Ourenseño -Rúa Belgrano 2186.

Centro Galego de Tandil

Ficou constituído recentemente o Centro Galego de Tandil, entidade que agrupa a aos nosos compatriotas residentes na fermosa cidade bonaerense e cuas actividades contribuirán, sen dúbida, a honrar o nome da nosa Terra. A creación de entidades galegas no interior deste país ten unha estraordinaria importancia, pois demostra que o noso pobo emigrado —que dende os tempos das descubertas contribuíu efectivamente á colonización do Novo Mundo— ten no presente azos e conciencia para alituar con plea independencia, ou sexa, que xa non ten por que alituar no seo de colectividade aileas. Nós felicitamos aos fundadores desta nova entidade e desexámoos, o maior éxito na sua labouira que, sendo fidel a Galiza será tamén honrosa para a Arxentina.

O Centro Galego de Tandil está presidido polo Dr. Alfonso S. Calvo.

quen mocionou pra que o delegado por Buxán se expresase en castelán... (?)

Pro o máis pavelo deste pintoresco incidente, foi a intervención do representante por Vedra, compañeiro Santiago Suárez, natural de Guitiriz, e honesto e competente carpinteiro, pra máis señas, quen, poñéndose en pose de home que non vai a decire unha burrada e, termado dos anteollos que lle donan un certo aer de "inaeleutual" apoiou a moción do seu colega o arxentino señor Domínguez, calificando de "abuso" ó delegado por Buxán polo atrevimento de falar en galego, nada menos, que en tres seicions a fio... (?)

FRANCAMENTE, estas esceias traxicómicas, máis que encabuxarnos, dóenos. E non é cousa de apicar-lle a estes demócratas de cartón pintado, o duro calificativo de desleigados, reacionarios e treidores a terra e ó seu povo. Para qué? Sería gastar pólvora en chimangos. Porque fronte a parvés progresiva destes Santiaguíños, érguese aceso de galeguidade polo verbo de Rosalía. Curros e Pondal, o espírito de Lita Suárez.

Na Irmandade Galega Está o Frente de Loita de Todos os Patriotas Galegos

A IRMANDADE GALEGA é un movemento de todas as vontades que desexan efectivamente a liberdade da Terra e do Pobo Galegos. Non está ao servizo de ningún interés partidario nen de ningunha vaidade persoal: está ao servizo de Galiza.

Todos aqueles galegos que sintan verdadeiramente a dor da nosa Terra escravizada e desexen traballar pola sua redención teñen un posto de loita na IRMANDADE GALEGA.

O frente de loita polos Ideais non está nos cafés, nen nas tribunas familiares, nen na asistencia pasiva aos mítins ou aos aitos culturais: está nas entidades que representan a loita por eses Ideais. O frente de loita dos galegos que se sintan GALEGUISTAS está na IRMANDADE GALEGA.

Se vosté, que neste intre está a ler este chamamento, coida que para cumprir coa sua concencia debe loitar pola liberdade do Pobo Galego aprésentese sen perder mais tempo na IRMANDADE GALEGA. A IRMANDADE GALEGA o recibirá cos brazos abertos calquera sexta-feira de 21 a 22 horas na Avda. Belgrano 2186.

Curros o Poeta da Fidelidade

No mes de Marzal de 1908, pasou a eternidade na cidade da Habana, o esgrevio poeta galego Manuel Curros Enriquez. O se cumprir o 50 cabodano da morte do poeta, A NOSA TERRA cumpre o deber i-o honor de lle render a sua lembranza o homenaxe emocionado o que pola xerarquia lírica e patriótica se fai mercescente.

Foron os poetas, os que usando o divino verbo do noso racial e telérico sentimento nacional galego, fixeron posíbel o sazonado frolecer patriótico actual, que tanto promete de abundosa colleita de fermosas realidadeis. Foron os poetas, consustanciados co povo galego a antena vibrante receptora da sutil sensibilidade, de ricaz espírito popular. Foron os poetas, os artifices da nova e moimetal realización — tan importante como a románica Catedral Compostelana — que costitue a lírica galega actual na que non existe ningún dos aspectos do noso país, que dun ou outro xeito non estea reflexado en versos que non somentes son maravelas de lírica beleza, senón en moitos casos, estudos marxistrais de costumes, xeitos e maneiras, do cotian vivir, sentir, arelar e loitar da Galiza eterna.

Nos hñamentos líricos que deixamos espostos e na ringleira dos poetas galegos do século pasado, foi sen dúbida Curros Enriquez, un dos que con máis rexax e baril firmeza, bateu co maxico da sua penna contra as fortexas da inxustiza, do escurantismo e da oprexión. Non quedou ningún dos inimigos do povo galego, que non recibira o trallazo que amortaba a indomita rebeldía do poeta. O clericalismo cerril e lecoeiro, axente da antipatria, ó servizo do centralismo prepotente e asoballador. A xustiza venal e falaa, ó servizo dos poderosos, verdugo e azoute dos humildes. O señoritismo preguiceiro e parbo, de vedrañas lesmorecentes resoanciais feudaes que, na sua teima de eternizar a oprexión, non recubra en empregar os máis bárbaros e inniores procedementos. En fin todo canto era negación, oposición ó povo galego, a sua cultura, os seus ancelos de progreso e su peración, foi ouxetó de rexax ataque de parte do poeta.

A 50 anos da morte do barido, Curros sigue vivo na lembranza e no agarimo do noso povo. Máis que nada, porque foi un devanceiro das modernas correntes a prol da emancipación social das clases humildes, que con todo direito e razón, turran cada día con máis coscente resolución ser donos dos seus propios destinos, dos seus bens materiais, que fornecen traballo, e das institucións de goberno que aseguren o direito á liberdade, á cultura e o ben social; que como clase produtora de todo canto de grande e vidual teñen as nacións, por lóxica remanecencia se lles debe.

A Nación galega. A Galiza labrega e mariñeira. A Galiza única, viva, real, eterna; tivo, ten e tera en Curros Enriquez, unha permanente bandeira de acción e de loita, a prol dos seus direitos e reivindicacións, porque o poeta, inda que físicamente morto, sigue vivo na conciencia popular; sigue vivo, moito máis vivo que alguns poetas e escritores do intre actual, cuis obras astratas que se non nutren das esenciais do povo, por incapacidade de chegar a un estado de fidelidade de consustanciación co dito povo, pasaran como un feito intrascendente, e será o deles, un mensaxe sin resonanciais, incomprendido e vano. Curros en troques, por ser a personificación da fidelidade coa patria e co povo, heclará sempre na sua i alma, un recuncho morno e garimoso, que vivirá namentras viva un galego que sinta arelas de patria, de liberdade e de progreso.

O Galeguismo Forza Evanxelizadora

(Ven da Pax. 1)
zada de algúns dos nosos paisanos, poderán deter o seu avance triunfante e redentor. O galeguismo terá de ser en todo intre, namentras Galiza non sexa redimida, o fermento que sazone e dea sello de lexitimidade a toda actividade a prol de Galiza. O galeguismo é denentes de nada e por sebor de todo fidelidade; fidelidade coa patria, ouxetivo supremo da nosa acción, comenze e fin — das nosas arelas nosos ideais, dos nosos res.

Cea Irmandiña

O día 30 de Abril será servida unha cea, organizada pola Xunta Directiva da Irmandade Galega e Consello Ourentador, en atención aos deputados do Consello de Galiza, e os presidentes das entidades que compoñen a Comisión Intersocietaria.

Teatro Popular Galego

Inda que un pouco fora de tempo, recoñecemos, elo non é razón pra que A NOSA TERRA deixe de lado a súa opinión i estímulo encol da brillante presentación en Bos Aires do Teatro Popular Galego dirixido por Edoardo Blanco Amor, sucede este, que moi acozado nos é comentar:

No pasado mes de novembro presentouse, na sala do Lar Galego do Centro Lucense, o Teatro Popular Galego; novo conxunto vocacional que, sob a dirección de Edoardo Blanco Amor, representou d'uas pequenas obras: "A Estadeiña", comedia en dous actos de Manuel Lagrís Freire, e "O Cantar dos Cantares", boceto nun acto do director do conxunto.

A presentación do Teatro

Revista Económica de Galicia

Editado polo Departamento de Estudos Económicos da Editorial Galaxia apareceu recentemente o primeiro número da Revista Económica de Galicia, publicación que estará dedicada ao estudo e orientación sobre os problemas concretos da estrutura e desenvolvemento económico do País Galego, e o seu plantexamento técnico, documentación, información, etc.

Esta revista ven a encher un valeiro na vida do noso pobo, cuxa existencia tiña fundamentalmente preocupados a todos aqueles que a cotío matinhaban nos graves problemas que aqueixan á nosa Patria. So mentes por iso xa sería d'inas maiores louanzas a iniciativa da Editorial Galaxia, mas, o fundamental é que a existencia dunha publicación especializada permite o estudo sistemático e organizado, de calquera disciplina — neste caso a económica — e leva, por medio da labora de grupo, á creación dos elementos necesarios para encetar con miras ao porvir a solución efectiva dos problemas existentes.

A Revista Económica de Galicia está dirixida polo Prof. Xaime Isla Couto quen conta coa colaboración dun Consello de Dirección integrado por destacados persoeiros da economía e das finanzas de Galiza.

Os Cabodanos Falanxistas

O Día da Vitoria Falanxista — 19 de abril — non foi celebrado este ano por primeira vez desde o 1930. Tamén non sern celebrados o aniversario da Falanxe (19 de abril), o aniversario da ascensión de Franco ao poder (no mes de outubro) e o día da Solidariedade Español tamén en outubro. Qué pasa na España podre de Franco? Ou é que xa non ten azos a tiranía feixista non para celebrar as súas propias datas.

Para contestar a esta pregunta podíanse facer moitas consideracións, mas non val a pena. O que si é máis pr-

Popular Galego tiña despertado grande interese na nosa colectividade, xa que o teatro é unha das nosas manifestacións culturais menos desenvolvidas, tanto na Terra como nas comunidades emigradas. Iso oriu nos amadores do teatro unha natural expectativa que, dende o estreo, convertíuse na agradable comprobación de que, tanto os actores como o director, superaran as dificultades previstas ou imprevistas para ofrecernos un bon espectáculo.

O conxunto estivo integrado por actores que xa tiñan aliñado en agrupacións similares e por outros que estrearon nesta ocasión. Algúns dos novos resultaron unha verdadeira revelación e a labora de conxunto foi admirabelmente correita, pelo que, coitamos, ficamos esmidos de facer nomes.

"A Estadeiña", unha belidada obra de fai 40 anos, foi moi ben interpretada, se ben, non estamos d'acordo con algúns detalles de presentación e vestuario que coitamos inadecuados. "O Cantar dos Cantares", escribida especialmente para o Teatro Popular Galego, é unha obra manífica, tanto polo tema como pola exposición; inda que, a noso xuízo, cal, en determinados cadros, en altitudes de "teatro infimo". Pode ser que o autor incluíse eses cadros ex profeso para atrager a atención de certo seitor do público a quen compre afacer a ver teatro en galego. Con todo, polo conxunto e polo autor, non o coitamos xustificadado. A acción d' "O Cantar dos Cantares" transcorre en Galiza na nosa época e a súa exposición ten a valentía dun mensaxe, a velleza dunha protesta e a beleza dun ideal.

Agora ben, por riba de todo fica un esforzo meritísimo a prol do noso teatro. Un esforzo de dirección e interpretación que merece, non semente toda a nosa simpatía, senón, tamén, todo o noso agradecemento.

Temos entendido que o Teatro Popular Galego está xa a estudar d'uas novas obras para presentar nun futuro próximo e nisto está o mellor xuízo que dele se poida facer, pois os nosos conxuntos pecaron case sempre de falta de perseverancia, a pesares de sostermos que ela é unha das virtudes do noso pobo. No futuro fica, pois, o mellor froito que poida dar o Teatro Popular Galego.

lembrar é que o Falanxismo xa renega até da súa "vitoria" namentras en todas as partes do mundo onde haxa un núcleo de republicanos "vencidos" base de lembrar o 14 de abril, o día da liberdade, o día do Pobo, o día que non ha morrer porque contra ele non poderán os degredos coma non poderon as forzas da noite. Este 19 de abril no Imperio Falanxista pasou en silencio, todo o mundo traballou como de cote. Este 14 de abril no Eixido, será como dende 1939 unha data, sinada pola esperanza e pola fé. Esperanza é Fé na Liberdade e na Verdade.

"Grandeza y Decadencia del Reino de Galicia" E a Nosa Posición Política

de EMILIO GONZALEZ LOPEZ

Pedimos perdón esta vez. Temos por norma aquí o comento de libros escritos en lingua galega — aos homes entregados a causa da liberdade e da recuperación nacional do seu país, estalle vedado o luxo d'outros ouxetivos. Hoxe o gallo desta nota é a obra de historia do distinto profesor e político galego Emilio González López, escrita no idioma de Castela. Heis sen mancar a súa pureza ouxetiva — un dos outros valores que a garten — ten para nós unha fonda sinificación galega. E, dende logo un dos estudos máis notables realizados encol do noso pasado. O volume de González López abre manificamente as publicacións da Editorial galega "Citanía".

O acontecer histórico de Galiza, tan escuro e pouco frecuentado, xurde recreado con forza, limpo, cristiño nunha prosa amena e deleitosa nas páxinas desta obra, conformadas de ricaz bibliografía nunha prosa a veces vestida de rigoroso e xusto decote leve ton polémico, cos historiadores hespañóis, de formadores da verdade histórica. A vez das rociadas dun leno de dorosa saudade ou melancolía. Ao fin, historiador entrañabel dun povo creador batido pola adversidade e diño de mellor fada.

"Grandeza y Decadencia del Reino de Galicia", comeza coa máis remota antigüedad do noso país e chega a súa

dourada Edade Meia, até o inicio do século XIV o intre en que o historiador debe fincar a súa tarefa por non ter máis que relatar. O intre en que Galiza incorporada ao reinado de Castela, deixa de ser.

Compendo esta parábola, velaí as relacións e vencellos prehistóricos de Galiza, con povos Atlánticos como Irlanda, Galés, Bretaña; renovados no meievo e aínda hoxe, con fondas raíces espiroituais e racias, máis acordos ós das nacionalidades ibéricas. A monarquía sueva, o primeiro Estado da península, coa súa capital Braga, que non fai ventar ao Portugal futuro. As aportacións do xénero galego no período román e na Edade Meia. Velaí a importancia suprema do noso país no reino de Galiza — León, honrada polos historiadores centralistas, e a creación das primeiras cortes d'occidentales en 1183, nas caes o galego era o idioma empregado, o nacemento da vigorosa Castela. O Xordimento da nacionalidade portuguesa — as súas relacións con Galiza, estudados brillantemente. Deixámo-lo dito soamente. Deixámo-lo dito soamente non imos a ensarillarnos nunha interpretación ou crítica de feitos históricos sin volta de folia, das caes saíríamos malparados por carencia de erudición precisa.

A historia é o pasado, o que non pode voltar. Eis o noso tan remoto que xa nin nos emociona. Ficou detido coiscando o dinamismo vital d'ocidente, tan caro ao noso espírito, escomezaba as súas creacións de marabilla. Pro a historia posee un gran poder aleccionador — enséña moito a quen a quer estudar. Representa, ao fin, a vida de xeneración de seres de carne e oso que nos precederon e cada un de nós, leva nas súas veas a humanidade enteira. Ren dela nos resultará estrano, e si a pulsamos, xenerosamente doaranos ótimas e fecundas esperencias. Por eso a historia e sempre valedeira, sempre vital.

Percorre o libro precioso de González López, un pensamento fundamental, xa un lugar común, contendo unha esperencia concorde tamén coa nosa realidade, que ven a tonificar n'embargantes en boa hora, a clásica posición política dos galeguistas. Velaí es traído ao perder Galiza a súa personalidade política, deixou tamén de frolecer a súa cultura.

Ao encarrarnos co pasado histórico de Galiza, aguillónos a cotío dúbidas encol do noso ser colectivo. Boligan na nosa mente interrogantes como estes, que por sorte non teremos que respostar, pois s6

e intrés desta nota unha relación da historia co presente. Por qué sendo Galiza o país de máis ricaz tradición e vida espiroital da península, pérdese a súa personalidade política em maos dun país inferior, carente d'aquelas calidades? Tivo Galiza ao traveso das súas figuras reitoras un rexo pensamento político i-unha decidida acción nos intres decisivos da súa existencia como povo? ¿Cecáis hai no noso povo a falla de vontade de ser colectivamente? Si o deradeiro fora, xa non teríamos problema Galiza houbera sido asorbida.

Todo isto que parés un pouco desconcertado traémolo a conto. Porque frente a tradicional posición de loita dos galeguistas — concorde coa de outros países que tiveron ou teñen o mesmo problema — e que se identifica coa concorde histórica de González López, ergue na nosa Terra unha concepción distinta que a refuga i-anula. Nunha ponencia enviada ao 19 Congreso da Emigración Galega, por outros representantes das nosas leiras, que cecáis como merece, pasou inadvertida, pero que se non pode substituír dada a calidade de quen a suscribe. La intención que acocha; négase rotundamente a Galiza realidade política — estatal e somentes se a considera como estado de cultura. De onde xurde, anque se cale, que, como a evolución de sociedade aínda non lle permite a eliminación dese odioso instrumento político que se chama o Estado, Galiza, debora seguir gobernada — desgobernada — polo anacrónico Estado hespañol, un dos máis evidentes fracasos da historia. Supón que teremos d'outer dese poder basaldo, a boa disposición para que, afortunadamente nos deíxe editar uns cantos libros escritos no noso idioma. A eso aprousimadamente se calificará de cultura galega. O que significa, refugando toda esperencia histórica, o esquecemento da loita pola liberdade i-a diñificación da nosa patria d'antergo escanecida, treicio, nando o sangue dos que morreron por ela. Eso nunca, imán!

¿Repítese a historia? Non. Galiza posee hoxe un rexo pensamento político i-un movemento de recuperación nacional que se corresponde. Eles deron conciencia do seu ser ao povo. A xuntura desta conciencia, naseu non por xeneración espontánea, mal que lles pese aos nosos intelectuales unha pintura i-unha prosa galega. Por esta conciencia movilizouse un povo en xornadas cívicas, memorabéis e foron sacrificados moitos dos bóos e xenerosos, así escomezamos a reiniciar a nosa historia.

A ese pasado perto, presente, vivo; que leva na súa entrada a futuro de Galiza, manterémonos fideles. Adequerimos a vontade de ser e que remos ser, con todas as consecuencias. Esvaída a nosa personalidade política, como ensina González López, dormimos inconcentes de nós mesmos perante séculos, até que institutivamente alviseada, unha formidable renovación do espírito europeo afín ao noso sentir, voltou a despertarnos. Agora sabemos que sin ceibar integralmente a nosa personalidade, non acadaremos a historia e, por ende, a cultura.

Non abonda con ser. E preciso que sepamos ser. Esto con todo respecto, nin no Portugal nin na España — países tan semellantes — estataes, atoparemos exemplos. Galiza e totalmente Europea. Carr ese mundo irmán e querido, terá de ser a súa inspiración.

E. SOUTO.

A Prosa Galega e os Premios Estimulo

Con veñamos en que estamos asistindo a un magnífico abrente e frolecer da prosa galega, tan cobizada polo indispensable, pro desenvolvemento e plenitude do noso idioma e literatura.

E, neste frolecer literario; dígnamolo, correspóndelle parte moi sinificativa ó noso Centro Galego de Bos Aires, abalado polo seu ben ganado prestixio en América e na terra, polas trascendentes labores a prol da cultura galega.

A vinda a Bos Aires de Ramón Otero Peárayo, García Sabell, Fermín Bouza Brey, Fernández del Riego, Valentín Paz Andrade; tuvo a virtude de por Galiza, a de aquí e alén do Atlántico, xunguidas en propósitos a areias aproi da patria.

Acarón distes feitos tan trascendentes pro prestixio do pensamento galego en América, o Centro Galego de Bos Aires, acometeu a patriótica labora de instituir concursos literarios anuais en prosa i-en verso en idioma galego, con premios en metálico, como tamén edicións de libros de autores galegos, preferentemente os galardoados nos concursos literarios de referencia.

Estes concursos, debemos decillo, moi axiña repercutiron nos centros galegos de América, atal os de Caracas e Nova York, o tamén na península — Barcelona, Madrid, Valencia — que seguiron o patriótico exemplo.

ticularmente as novas promocións a usaren o noso idioma na produción literaria. E si bebem e certo que na poética mantense un valioso ritmo de aportación, non podemos decire o mesmo da prosa, apesares do progreso acadado nestes derradeiros tempos no dominio do idioma, cada vez máis ricaz, elástico e limpo de ruralismos e de verbas espióticas, totalmente alicas o espírito do noso povo.

Agora ben. Se partimos da base de que estamos asistindo a un magnífico frolecer do noso idioma, en prosa — teatro, novela, ensaio — plenitude a vigor necesarios, como queira que non contamos con apoio oficial, moi pola contra e mester a colaboración i-o esforzo xunguido de todos na tarefa. Ou sexa, que sen chegarmos a nos mostrar pesimistas encol deste nacente movemento literario, que asta no seu pulo inicial, valorado por un fado de prestixiosas figuras da intelixencia galega, e a inapreciable aportación de valores xovens; isto non é todo, compre intresar a toda Galiza, a todos os escritores de dentro e fora da patria, a participaren neste movemento tan vital

Don Luis Seoane

Derradeiramente, ós ostentamos de idade morreu nista cidade onde moraba dende a guerra civil hespañola, o señor Luis Seoane, pai do prestixioso artista do mesmo nome, dabondo coleccionado i estimado non somentes palas súas labores no campo artístico e literario senón que, tamén, pola súa alición patriótica desenrolada no seo da nosa colectividade.

pra a nosa cultura. Máis tomoo? Instituído premios importantes en metálico que movan o intres de todos.

Sexamos realistas. Non importan nomes, pro e moi certo, que o premio Nadal entre outros, intresa ós nosos escritores algúns dos cauais colaboran de cote na nosa poética. Debemos criticalos por elo? Hai que vivir... Atal e a resposta lé realidade que se non pode existir a ninguén que dea máis do que lle e doado dar, O exemplo de Castelao non e de fácil imitanza.

Creando as condicións que fagan posíbel, que os escritores galegos se intresen polo seu idioma, avitarse que este magnífico frolecer literario, se desenvolva feble e segundón. E chagará ó povo, atal ten de ser a gran novela, o bon teatro, o ensaio profundo e as boas traducións das grandes obras da literatura universal.

Conveñamos en que esta e unha labora de todos, na cal debemos estar empañados.

Se o Centro Galego de Bos Aires, den o exemplo. Porque non seguilo? A nosa colectividade, de cote deu mostras de acceso patriotismo, e a ela facemos este chamado. Crear un premio anual para prosa en idioma galero — novela e teatro — dabondo importante, como pra que grante favorablemente niste noso frolecer literario.

Coidemos poñamos por caso, que coarealización de un ou dous festivos artísticos anuais, onde interveñan elementos nosos — coros, bailes teatro, etc., organizados en conxunto polas nosas institucións máis representativas, acadaríase doadamente ese cometido é, a colectividade galega de Bs. Aires, ó mesmo tempo de realizar unha grande obra aproi da nosa cultura, coa realización de bons espectáculos artísticos, prestixiaríase diante de propios e alleos, o saeríamos gañando todos.

Fiesta à Terra

O COLMO DOS COLMOS

O centralismo español retardatario preguiceiro e torpe, sempre no tocante a creación de obras de fomento económico, de aproveitamento das moitas riquezas, do benestar social do país galego acada unha perfeición cáseque incomprensibel cando de consumar algún despoxo contra Galiza se trata.

Si fixamos unha ollada esculadora no actual panorama económico da nosa patria, atopamos unha chea de feitos que amosan de xeito concreto e irrefutabel a verdade da nosa afirmación; máis abundante por de noto o caso paradóxico e criminal, que ven acontecendo coa electricidade, fornecida nas modernas prantas produtoras que nos derradeiros anos ven pódese en marcha no noso país.

Istas modernas, e algunhas delas xigantescas centrais hidroeléctricas, deberán ser verdadeiros emporios de riqueza, dabondo por si solos pra trocar a mengoada economía galega actual, nunha economía próspera; alicerce onde ten de se asentir o benestar social do noso povo. Máis elo non acontece nin acontecerá namentras Galiza fiquese escravizada por un réxime político económico, que ren lle interesa do seu povo, do seu benestar social, de sua cultura; de canto poida constituir unha riqueza, unha mellora, un progreso. Intrésalle somentes despoxarnos —roubar nos pra sermos máis ricos— do que temos e valemos, no seu propio beneficio. Isto é o que ven acontecendo coa riqueza hidroeléctrica, na que é tan abundante a nosa Patria, pois, namentras se asolagan as terras dalgunhos dos seus meis fértiles vales, coa perda que supón pra os nosos labregos o despoxo das terras que fornecían o seu sustento, e se margullan polas augas vilas importantes, non somentes no orde económico, senon tamen histórico e arqueolóxico, cal acontece con Portomarín no curso do auto Miño... Galiza recibe en compensación o triste privilexio, de contar coas dúas provincias peninsulares, co meirando número de habitantes que non dispoñen de luz eléctrica. A de Lugo con 331.239, habitantes, e a da Cruña con 280.872, según datos do Sindicato de Augas Gas e Electricidade de Hespaña. Perante iste feito paradóxico e aleccionador, xurde natural e espontánea a pregunta de: Como é posíbel que isto aconteza en Lugo, asento de dúas das máis importantes centrais hidroeléctricas peninsulares: a dos Pesares, cunha produción de 350.000.000 kw. hora anuais, xa en funcionamento, e a de Belesar, a punto de se por en marcha e cunha produción sera de mesmo volume que a anterior? Como é posíbel que elo aconteza en Galiza, produtora das meirandes cantidades de enerxía da península o "paradiso das centrais hidroeléctricas" según calificativo dos axentes das finanzas e da economía do réxime asoballador? Non producen os distintos sistemas hidroeléctricos de Galiza perto dos 3.000.000 kw. hora anuais? a onde vai parar semellante volume de enerxía? Vai parar a resaca e desolada Castela, a León, a Valladolid, Madrid... Centros de industrias protexidas e parasitarias, que por ficar lonxe das fontes produtoras de materias primas i enerxía, dos portos de embarque e desembarque, das rotas de comunicacións baratas, e dos centros de consumo; pesan como unha hipoteca sobre a economía do Estado, que soluciona de contado "a la española", as perdas que orixinan aumentando os impostos que como unha leusa paralizante, frenan todo intento económico renovador.

Si Galiza non tivera razóns de orde étnico, cultural, histórico, xeográfico, etc. pra loitar en procura da sua emancipación, do fracaso secular que sostitue o Estado Español, frustración de toda a grandeza peninsular, incluíndo a mesma Castela sua creadora, abundarian as razóns que deixamos espostas pra xustificificar unha acción arredista do povo galego. Vaille nelo unha cuestión de vida ou morte, de ser ou non ser, que non admite dilacións.

Ten o noso país todos os elementos necesarios pra crear a potencialidade industrial que lle é mester pra aursorver o eiscendente de povoación rural e marxeira, nais pra elo e imprescindibel que o seu potencial hidroeléctrico, os minerales de ferro do Incio e do Caurel, os caolins de Burela, o wolfram etc., sexan en proveito do noso povo, pois con elo, se non veria na necesidade de eisportar o que resulta mais dooso; o elemento humano, que logo de feito home, con todo los traballos e sagrefizos que elo representa, cando pode fornecer riqueza, vese na obriga de levar a eistranos mundos, o cabedal imponderabel da sua capacidade de traballo, a sua sangue xenerosa, e a grandeza moral da sua densidade humana. E mester e euxente que sexa "Galiza pra os galegos o servicio

A Coleitividade Galega e a República

Encol deste tema falou o deputado Dr. Suárez Picallo no Centro Pontevedrés

En Suárez Picallo todo é pobo. Todo ele está saturado de pobo: o seu xeito de ser, de falar, de vestir. E é que Suárez Picallo era pobo xa denantes de ser xornalista ou deputado descubren que ser "pobo" é moi comente. Mas con Suárez Picallo non hai engado posíbel pois para iso está a sua "militancia" anónima nas feiras do pobo dende o seu nacemento até que foi eleito para as Cortes Constituintes do 31. Pois ben, este home do pobo falounos o 28 de marzo pasado no Centro Pontevedrés encol dun tema de profunda significación popular: a nosa coleitividade e a República.

Nós poderíamos encher agora unha boa parte deste periódico transcribindo textualmente as verbas de Suárez Picallo, mas, o fundamental non é e que di o orador senón as inquedanzas que desperta no seu auditorio. Emporiso imos por aquí algúns pensamentos que xurdiron en nós depois de escoitar a Picallo.

Falounos Picallo das inquedanzas repuglicanas e democráticas do noso Pobo e de como tomaron corpo estas ideas na emigración. Lembrou a fundación da Federación de Sociedades Galegas, a sua labourea decididamente repuglicana e esquerdista durante a ditadura de Primo de Rivera, e a acción difusora do seu voceiro "El Despertar Gallego" (depois "Galicia"). Falou da labourea de cara ao porvir do Galeguismo na Terra, a sua influencia na coleitividade e os resultados prácticos da vontade repuglicana dos galegos que deu infundas probas, das que imos sinalar somentes dúas máis significativas: o alto orgaizado polo galego contra a ditadura de Primo de Rivera, que foi o primeiro que se fixo, e o Primeiro Congreso da Emigración Galega, que foi a maior asemblea repuglicana que se fixo dende o 1939. Referíase tamén á Irmandade

Galega da que afirmou que é un movemento de unidade de loita apról da liberdade galega sen distincións de partidismos; e finalmente falou do carácter esquerdista, renovador e popular do sentimento repuglicano e nacionalista do pobo galego.

As verbas de Suárez Picallo foron como decote sinxelas, directas e craras. E fixéronnos matinar encol da forza enorme que o noso pobo emigrado posúe para loitar efectivamente contra a tiranía de Franco e apról do triunfo dos ideais repuglicanos e galeguistas. E é admirábel que o pobo galego esquecido e aldraxado durante 500 anos, sumido na escuridade e negado da vida que lle correspondía, tivese esa extraordinaria vontade repuglicana da que carecen outros pobos peninsulares que desenrolaron a sua vida con maior liberdade. O noso pobo quera a liberdade para a sua Terra e sabe que o camiño é a República. Mas tamén sabe que se a República non é Federal non terá liberdade para a sua Terra. Noso pobo non estivo non estará endexamais coas monarquías, nen con ningunha crase de solución reacionaria do problema peninsular, mas tamén non se deixará enganar mais con promesas de autonomías concedidas. Noso pobo estivo e estará cunha solución esquerdista, popular e progresista do problema peninsular. Noso pobo dexa unha República Federal para España e diréito de autodeterminación para Galiza. Non por un egoísta nacionalismo mal entendido senón porque o noso pobo non e considera mais do que outros pobos mas sabe que non é menos que ningún. Isto foi dito ben craramente por Suárez Picallo: O noso universalismo escocenza en GALIZA e dalí se estende por todo o mundo, por todos os pobos, sen fronteiras.

O Liberalismo Galego

AULA MAXISTRAL DO PROF. Dr. LUIS TOBIO FERNANDEZ

Galiza é un país de fonda raigame liberal. A sua historia é unha permanente loita a prol da liberdade. Da liberdade do home e da liberdade da coleitividade. Galiza é o primeiro país europeo que acadou levar ao goberno unha representación popular orgaizada, moito denantes de estabeseerse o Parlamento Inglés. En Galiza xurdir o primeiro movemento occidental a prol da liberdade de conciencia —a libre interpretación dos textos sagros que propiciaba Prisciliano— que recén sería acadada pola Reforma. Galiza é o país peninsular que mellor e mais orgaizadamente resistiu a invasión napoleónica. Galiza estivo sempre no primeiro plano das loitas pola liberdade popular do século XIX. Galiza ten dende antigo firme vontade repuglicana e democrática. Nunca na Nosa Terra xurdiron movementos escurantistas nados en outras terras peninsulares trouxera a noite ao noso País. Emporiso a historia do libe-

ralismo galego é a historia da Galiza.

Encol deste tema, cada día mais apaixonante polos novos descubrimentos que se fan na nosa historia, ditou unha aula maxistral o Prof. Dr. Luis Tobio Fernandez, o 11 de abril no Centro Pontevedrés. O Dr. Tobio, vello militante do Partido Galeguista, ex profesor da Universidade Compostelá, ex diplomata da República Española, resíde actualmente en Montevideo e assistiu ás xeiras con que o Centro Pontevedrés conmemorara un novo aniversario, especialmente invitado por esta entidade.

Sinxelo, claro, con unha manifiesta dicción e con verdadeiro senso pedagóxico, o Prof. Tobio foi espondendo sistematicamente o desonro do liberalismo galego, que leva a afirmar o valor da liberdade individual como condición indispensable para a liberdade da coleitividade e para o desenrolo da vida humana.

A aula do Prof. Tobio tivo unha extraordinaria importancia para o mellor coñecemento do noso espírito nacional e sería lamentábel que o

da humanidade" nisas poucas verbas hai un mundo de posibilidades que non acadaremos endexamais na mentras todo canto temos e valemos sexa en proveito e pra servir alleos e indifios intrases.

A NOSTRA TERRA

(NUESTRA PATRIA)

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual (en trámite)

DIRETOR
M. DA PRESA

REDAICION
Avda. BELGRANO 2186

Escritores Galegos I- Escritores Castelans

por M. DA PRESA

De tanto en vez, saíndose do diálogo ocasional, xurde á discusión pública, de si un escritor que realizou a sua obra en castelán polo so feito de habere nado en Galiza, é ou non un escritor galego en toda a acción da verba.

No ano 51 saíu do prelo en Galiza, unha "Historia de Literatura Gallega" e nala, aparecen comentados somentes aqueles escritores que realizaron parte ou toda a sua obra en lingua galega, aparecendo ademais, como escritores galegos, os granadinos García Lorca e Juan Pérez Creus, polas suas aportacións á nosa lirica de "Seis Poemas Galegos" e Cancións dese Amor que se dis Olvido".

Pouco tempo após, apareceu outra "Historia da Literatura Galega" a nela, sen parar en barras, son comentados todos aqueles escritores nados na terra, realizaran ou non a sua obra no idioma de Galiza.

Nun óxornal de Galiza, de moito creto, un coñecido poeta criticou a ortodoxia galega do autor da primeira e llouvou sen reparos o da segunda.

No primeiro Congreso da Emigración Galega, realizado en Bos Aires no ano 56, un congresista pronuncíase sen moitos miramentos contra a Pardo Bazán e Valle Inclán negándolles a ambos condición de escritores galegos, provocando con ista actitude un grande rebumbio nun determinado sector...

E' evidente que cando se discute este tema, deeste se parte dunha base falsa, canto que, non ven sendo o mesmo un escritor andaluz, aragonés ou extremeño; que esta e unha denominación meramente xeográfica, provincial; que necessariamente caí no ámbito idiomático castelán; e un escritor galego que, polo so feito de serlo, leva implícito si se non, a sua condición nacional diferenciada por onde o diálogo no ha lugar se de plan se non accíla este principio.

Craro esta que hai corenta anos, so un reducidísimo falo de homes, enfocaba o problema nos seus termos comentes, e dalí non pasaba. Pro e que cada día o ideal dunha Galiza recuperada, plea de destellos, acesa polo verbo do idioma e da propia cultura, ábrese paso, e xurde como non pode sere doutro xeito, a necesaria revisión dos valores: os de auténtica aportación, os que capitalizaron cultura en verbo e en espírito galegos, dunha banda, e os outros, os que non sentindo o chamado telérico, emigraron aloumñados cara o paralelo de Madrid. Non os criticamos, pra que? non se lle pode pedir a ninguén o que non sinte.

sen texto, como o de moitas outras importantes aportacións ao estudo da personalidade galega, ficase esquecido e reducido somentes aos que tivemos a sorte de escoitalos. Concede con este pensamento, a meritória Comisión de Cultura do entro Pontevedrés ten profetizado editar este traballo para a sua mellor difusión.

Uns fixeron pintoresquismo, ese pintoresquismo choromá queiro que tanto mal nos fixo. Algun como Valle Inclán, ofrecelle á dominante cultura oficial, en labrada bandexa de prata enterga, unha Galiza de neboas, de escudos nobiliarios e maorazgo, campeesinos brutos e decadentes, de pelengrins e moñantes, de trasnos e meigas, unha Galiza inexistente abofe, que solprende os circos literarios madrileños, e que tivo o mérito de ensanchar os tradicionaes moldes acocidos na meñana dun pintoresquismo parvo a rampión.

Na portada tardo lúbrica de sol en que se lle dou terra e corpo mortal de Castela, algun verten sentenciosas verbas: "Antes de Castela podía sere galego de calquera maneira; após de Castela, se é fidel a Galiza ou se é traidor..."

Como vedes mais que un proposito, un programa, un deber; o ineludibel deber de todos os galegos de sermos integramente fideses Galiza, e, tornemos do celo, cos penos e a espátula, cos humildes rramente do traballo e pensamento.

Certo que isto demanda un fondo sentimento de galeguidade e espírito de sagreficacion. Porque Galiza, ademais durante craro e rexo senso de nacionalidade dos seus fillos, ten mester de arrequentar a seu tesouro artístico, literario e científico.

O seu iustre idioma de fondas e maravillosas resoancias medievales, secularmente perseguido, escarnecido e proscribido na propia terra; "O Cristo das Lingoas" como lle chamou o gran Curros, ten de sere revitalizado, arrequentado; decordo as existencias da vida moderna, en función e ó servizo de Galiza, pra elo é mester da aportación entusiasta e xenerosa dos seus fillos máis preeraros.

Naturalmente que esta é unha cruzada patriótica da cal forman parte os "bo e xenerosos"; os que tocados polo verbo divino da lingua e das tradicións nacionaes, donaron ó povo o mellor da sua inspiración literaria: Rosalia, Curros, Pondal, Cabanillas. E os que o dan todo até a sua propia vida; Castela.

Convenamos lealmente que, acaron destes ensaios a quenens tanto lles debe o atical renacemento nacional de Galiza estan os outros, os en litiño, os escritores castelans nados en Galiza, os que non habendo sido tocados polo verbo divino da lingua e a cultura patria, emigraron, sumándose a outras culturas de rebrumbron e, o que a pior, á oficial, a asoballadora, o idioma e cultura en nome da cal se proscribse o noso idioma e a nosa cultura.

Emporiso que neste aspecto a que facemos referencia, como en todos aqueles que atinxen o rezurdir da personalidade nacional de Galiza, e mester tomar posicións firmes e concretas fronte os homes e os feitos e, así teremos, evitaremos calquera xeito de confusión.